

THE GENDARMES COMPANY FROM COVURLUI BETWEEN THE YEARS OF 1940-1941

LEGIUNEA DE JANDARMI COVURLUI ÎN PERIOADA 1940-1941

căpitan drd. Marcel IOAN¹

Abstract: *The history of the Covurlui Gendarmerie, especially the Covurlui Gendarme Legion was for a quite short time in the attention of the researchers and this offers the opportunity to a brief study regarding the organization and implication of the Covurlui Gendarme Legion between 1940 and 1941, by researching novel documents. In some of these documents, we can see that the Covurlui Gendarme Legion was part of the 3rd Gendarme Regiment of the Lower Danube. This gendarme unit was used for important missions, helping the army, such as organizing the police shifts to help the operative units, police checkpoints, escorting prisoners, guarding the command centers, fixed and mobile guards, traffic control, accompanying military convoys, fighting against the paratroopers etc.*

Keywords: *Gendarmerie, concentration, enemy, bombs, war*

Istoria Jandarmeriei Covurlui în special a Legiunii de Jandarmi Covurlui s-a aflat destul de puțin în atenția cercetătorilor și acest aspect oferă posibilitatea realizării unui succint studiu privind organizarea și implicația Legiunii de Jandarmi Covurlui în perioada 1940-1941, valorificând documente inedite. Pentru Jandarmerie, data de 27 iunie 1940 a însemnat începutul unei misiuni de anvergură, fiind un real sprijin alături de armata română.² La scurt timp, pe 28 iunie 1940, Marele Stat Major, prin Ordinele nr. 5688 și 5755, a ordonat evacuarea Basarabiei, Nordul Bucovinei și a Ținutului Herța, iar pentru executarea acestei evacuări, formațiunile jandarmeriei aflate în aceste regiuni au trecut sub comanda marilor unități³ pe teritoriul cărora se aflau. Izbucnirea celui de-al Doilea Război Mondial a determinat organizarea unei noi serii de concentrări masive. Astfel, s-a trecut la concentrarea efectivelor de război, iar din cadrul Legiunii de Jandarmi Covurlui aflată în componența Regimentului 3 Jandarmi Dunărea de Jos au fost mobilizați, în frunte cu locotenent colonel Grozea Gheorghe comandantul unității, adjunctul acestuia, căpitanul S. Gheorghe, din trupa activă 4 plutonieri majori, 46 de plutonieri, 12 sergenți majori, iar ca trupă de rezervă 6 plutonieri, 21 sergenți, 9 caporali și 27 soldați⁴. De remarcat faptul că pentru o mai bună organizare și o îndeplinire rapidă a ordinelor, conform Decretului Lege nr.

¹ Universitatea Națională de Apărare „Carol I” București, Școala Doctorală - Domeniul Științe Militare.

² Constantin Kirîțescu, *România în al Doilea Război Mondial vol I*, Univers Enciclopedic, 1998, p. 237.

³ Nuțu Ilie, *Jandarmeria 1918-1940*, Editura Cadrelor Didactice, Suceava 2012, p. 93.

⁴ Arhivele Naționale Istorice Centrale, fond *Inspectoratele Regionale de Jandarmi*, dos. 279, fila 68-69.

2870/1940, s-a hotărât ca Direcția Generală a Poliției, Corpul Jandarmeriei și Prefectura Poliției Capitalei să se contopească într-un singur organ luând denumirea de Direcția Generală a Poliției și Siguranței Statului. În acest timp Inspectoratul de Jandarmi Galați s-a unificat cu Inspectoratul de Poliție Galați.⁵ Astfel, inspectoratele de poliție au fost comasate cu regimentele de jandarmi⁶ luând denumirea de Inspectorat de Poliție al ținutului, iar legiunile de jandarmi cu chesturile de poliție. Această formă de organizare a durat doar câteva luni, mai exact până pe 12 septembrie 1940, când acest act legislativ a fost abrogat și a fost repusă în vigoare Legea de organizare a Jandarmeriei, Statutul Jandarmeriei și Legea pentru organizarea Poliției Generale și Siguranței Statului, toate din anul 1929⁷. Prin aceste acte legislative, Jandarmeria era formată din structuri teritoriale, mobile, de oraș, speciale, școli, dar și formațiuni de instrucție și servicii. Organele teritoriale ale Jandarmeriei erau posturile, secțiile, sectoarele, legiunile, inspectoratele și subinspectoratele generale. Astfel, în localități erau posturi, secții și sectoare, iar în județe câte o legiune de jandarmi. Mai multe legiuni alcătuiau un inspectorat de jandarmi, iar două sau trei inspectorate formau un subinspectorat general de jandarmi. Acolo unde nevoile asigurării ordinii publice o cereau, se organizau și formațiuni mobile de jandarmi. De la repunerea în vigoare a Legii pentru organizarea Jandarmeriei Rurale din 1929 și până la data de 1 noiembrie 1940, comandanții legiunilor de jandarmi aveau obligația de a pregăti noua organizare pe posturi de jandarmi; secțiile de jandarmi trebuia să corespundă, pe cât posibil, limitelor preturilor, iar activitatea de patrulare a teritoriului urma să fie executată pe itinerarii⁸.

Câteva luni mai târziu, în august 1940, prin Ordinul de Zi nr. 468 din 1940, comandantul Legiunii Covurlui a fost mutat în Centrul de Instrucție Nr. 5 Jandarmi Tg. Ocna pentru ca la conducerea legiunii să fie numit maiorul Cojocaru Constantin, iar în octombrie să fie mutat și acest maior la Centrul de Instrucție Nr. 5 Jandarmi⁹. În 10 septembrie 1940, conform Ordinului C.C.J nr. 8374 din 1940, Legiunea de Jandarmi Covurlui a concentrat și organizat Compania 21 Poliție și serviciul pretoral unde au fost alocate Diviziei 21 Infanterie un efectiv: Compania 21 Poliție 4 ofițeri, 15 subofițeri și 177 trupă, serviciul pretoral 1 ofițer, 5 subofițeri și 28 trupă¹⁰. În această perioadă s-a constituit un cordon baraj de poliție în zona portului Galați în care s-au înființat două posturi fixe la Bărboși și la ieșirea dinspre Nordul orașului Galați. Fiecare post avea câte doi subofițeri jandarmi. Aceste posturi de baraj aveau rolul de a

⁵ Idem, fond *Inspectoratul General al Jandarmeriei*, dos. 10/1931, f.55.

⁶ *Ibidem*, dos.2/1893-1948, f. 62.

⁷ Vasile Mihalache, Ioan P. Suci, *Jandarmeria Română. Pagini dintr-o istorie nescrisă 1850-1949*, Editura Ministerului de Interne, București, 1993, p.136.

⁸ Pavel Moraru, *Participarea Jandarmeriei române la campania de eliberare a Basarabiei și nordului Bucovinei (1941)*, în „Revista de Istorie a Moldovei”, Institutul de Istorie al Moldovei, nr. 3 (103), iulie-septembrie 2015, p. 100.

⁹ Arhivele Naționale Istorice Centrale, fond *Inspectoratele Regionale de Jandarmi*, dos. 279, f. 68-69.

¹⁰ *Ibidem*, f. 69v.

împiedica pătrunderea indivizilor suspecți, dar și a transportului materialelor interzise în interiorul țării. În iulie 1940 prin Ordinul nr.1624 al Inspectoratului de Jandarmi Galați a fost creat un cordon baraj de poliție în spatele Prutului, cordon format din posturile Barboși Șendreni, Smârdan, Cișmele, Negrea, Pechea, Berești, Mânzătești, Mălușteni. Aceste posturi aveau rolul de a împiedica pătrunderea indivizilor suspecți în zona de operații a trupelor precum și a celor care veneau din zona de operație a trupelor spre interior¹¹. Legiunea de Jandarmi Covurlui, conform Ordinului Nr. 3007 din martie 1941 al Inspectoratului de Jandarmi Galați urmat de Ordinul nr. 2341/1941 al IGJ și Ordinul Marelui Stat Major nr. 2500, au trecut în completare jandarmii contingentului 1938 care au rămas în poziția de concentrați la Legiunea Covurlui astfel:

- 10 martie 1941- un efectiv de 11 jandarmi;
- 13 martie 1941-un efectiv de 1 jandarm;
- 14 martie 1941- un efectiv de 3 jandarmi;
- 17 martie 1941- un efectiv de 2 jandarmi;
- 21 martie 1941- un efectiv de 2 jandarmi;
- 22 martie 1941 - un efectiv de 1 jandarm;
- 25 martie 1941- un efectiv de 1 jandarm;
- 27 martie 1941-un efectiv de 1 jandarm;

În aprilie 1941, Legiunea de Jandarmi Covurlui era condusă de locotenent colonel Lupescu Gheorghe ajutat de căpitanul Justinian O. și ajutor sublocotenent Stavăr Gheorghe. Aceasta avea un efectiv de 6 plutonieri majori, 82 plutonieri și 61 de sergenți majori și era formată din 4 secții și 51 de posturi împărțite astfel:¹²

1.Secția de Jandarmi Berești cu posturile Balintești, Berești, Cavadinești, Gănești, Jorăști, Lupești, Mălușteni, Rogojeni, R. Ferdinand, Slivna, T. Vladimirescu, Tuțcani, Vădeni;

2.Secția de Jandarmi Bujoru cu posturile Băluri, Bujoru, Corni, Crăiești, Drăgușeni, Fărtănești, Măstacani, Moscu, Puțichioaia, Vîrlezi;

3.Secția de Jandarmi Foltești cu posturile Filești, Foltești, Frumușița, Fântînele, Oancea, Roșcani, Scânteiești, Sivița, Tuluțești, Vînători, Vlădești;

4.Secția de Jandarmi Independența cu posturile Braniștea, Cudalbi, C. Negri, Cuca, Independența, L. Catargiu, Negrea, Șendreni, Oasele, Pechea, Piscu, Hanu Conache, Smârdan. În iunie 1941 au luat ființă secțiile de jandarmi Oancea și Pechea.

La 22 iunie 1941, dată la care au fost declanșate acțiunile militare pentru eliberarea Basarabiei și a Nordului Bucovinei, în zona armatelor de operațiuni existau mai multe legiuni de jandarmi, o legiune mobilă, 195 secții de jandarmi și 1.044 posturi de jandarmi, cu un efectiv aproximativ de 10.000 de jandarmi. Odată cu declanșarea ostilităților militare, unitățile și subunitățile de jandarmi au efectuat misiuni importante în sprijinul armatei: organizarea serviciului de poliție pentru

¹¹ Arhivele Naționale Istorice Centrale, fond *Inspectoratele Regionale de Jandarmi*, dos. 279, f. 70.

¹² *Ibidem*, f. 71.

susținerea unităților operative, baraje de poliție, însoțiri de prizonieri, paza punctelor de comandă, gărzi fixe și mobile, controlul căilor rutiere, însoțirea convoaielor militare, lupta împotriva parașutiștilor, partizanilor și a grupurilor inamice înarmate rămase în spatele frontului, paza depozitelor, podurilor, asanarea câmpului de luptă, constituirea de gărzi personale pentru însoțirea comandanților, folosirea în misiuni de ariergardă sau avangardă etc. Pentru zona interioară au fost înființate 22 de companii de poliție, cu misiuni de luptă împotriva desantului aerian inamic și a elementelor diversioniste din interiorul țării¹³. Pe teritoriul Covurlui, aviația inamică, cu un număr de 20 de avioane, a survolat deasupra orașului Galați, lansând bombe în următoarele puncte: două bombe la Brateș care au căzut în apă, șapte bombe asupra hangarelor Flotei 3 Aviație, o bombă a atins hangarele și conducta de apă care a rănit trei soldați germani și a distrus opt case.

Pe 23 iunie 1941 artileria sovietică a tras mai multe obuze în mahalaua Brateș, dar și pe strada Morilor, omorând trei persoane și rănind alte trei. Aceste atacuri au continuat, au fost lansate zece bombe din avion și 300 de bombe artilerie în comuna Oancea, unde au distrus 100 de case și au murit două persoane, în comuna Gănești au fost lansate 100 de bombe unde au căzut șapte victime și patru persoane au decedat. De asemenea, în comuna Berești au fost lansate 6 bombe, iar în comuna Filești au fost lansate un număr de cinci bombe care au omorât două persoane¹⁴. În data de 7 iulie 1941 un avion sovietic a aterizat pe raza comunei Smârdan, iar căpitanul Ocoleanu, sesizând acest lucru, a reușit să-i prindă și i-a împușcat¹⁵. În județul Covurlui, au fost lansate din avioanele sovietice numeroase manifeste prin care îndemna populația la răzvrătire pentru ca trupele române să nu mai lupte alături de cele germane, jandarmii în tot acest timp au adunat aceste manifeste și le-au predat autorităților. Pe lângă aceste manifeste jandarmii au adunat și corpurile cu materii inflamabile și incendiere aruncate din avioanele sovietice.

Fără a avea pretenția unei prezentări exhaustive, am expus câteva aspecte privind organizarea și contribuția Legiunii de Jandarmi Covurlui în această perioadă de început al celui de-al Doilea Război Mondial, unde se observă că această unitate, o componentă importantă a sistemului național de ordine publică, a fost împărțită în două sectoare și anume în zona interioară prin asigurarea liniștii interne dar și în zona armatelor de operații. De asemenea teritoriul Inspectoratului de Jandarmi Galați sub a cărei conducere se afla Legiune Covurlui a avut de suferit mult de pe urma bombardamentelor artileriei sovietice, instalată pe malul stâng al Prutului în Basarabia.

¹³ Andreescu A., Munteanu N., Burcin O., Andronie V., *Istoria Jandarmeriei Române. Manual*, Editura Ministerului de Interne, București, 2000, p. 81.

¹⁴ Arhivele Naționale Istorice Centrale, fond *Inspectoratele Regionale de Jandarmi*, dos. 279, f. 73v.

¹⁵ Merlescu Emil, *Jandarmeria în războiul sfânt 1941-1942*, în „Revista Jandarmeriei” anul XX nr.6 iunie 1942, Tipografia Inspectoratului General al Jandarmeriei, 1942, p. 44.

Inspectoratul General al Jandarmeriei								Inspectoratul Jandarmi Galați								
SITUAȚIE																
cu efectivul Inspectoratul Jandarmi Galați la 1 Aprilie 1941 cu ofițeri și subofițeri																
Formațiuni de Jandarmi	Ofițeri							Subofițeri								
	colonel	lt.colonel	maior	căpitan	locotenent	sublocotenent	Total	Combatanți				Asimilați				
								Plt.majori	plutonieri	Sg.majori	Total	Plt.majori	plutonieri	Sg.majori	Total	
Legiunea Buzău	-	1	1	2	-	-	4	14	128	38	180	-	-	-	-	180
Legiunea Covurlui	-	1	-	1	-	1	3	6	81	61	148	-	-	-	-	148
Legiunea Putna	-	-	2	-	2	-	4	12	145	67	224	-	-	-	-	224
Legiunea R.Sărat	-	-	1	1	1	-	3	10	88	41	139	-	-	-	-	139
LegiuTecuci	-	-	1	1	1	-	3	5	85	31	121	-	-	-	-	121
Legiunea Tutova	-	1	1	1	-	1	4	11	79	34	124	-	-	-	-	124
Total		3	6	6	4	2	21	57	606	272	936					936

Tabel 1 – Situație cu efectivul Inspectoratul Jandarmi Galați la 1 Aprilie 1941 - cu ofițeri și subofițeri¹⁶

Inspectoratul General al Jandarmeriei								Inspectoratul Jandarmi Galați								
SITUAȚIE																
cu efectivul Inspectoratul Jandarmi Galați la 1 Aprilie 1941 cu trupă și formațiuni																
Formațiuni de Jandarmi	Trupă								Formațiuni							
	Pe apărare				Pe conting				Secții	Posturi A 10 Jandarmi	Posturi A 7 Jandarmi	Posturi A 5 Jandarmi	Posturi A 3 Jandarmi	Posturi de vânătoare	Posturi speciale	Patrule
Sergenți	Caporali	Soldați	Total	Conting. 1938	Conting. 1939	Conting. 1940	Total									
Legiunea Buzău	9	13	78	100	43	33	24	100	8	4	5	14	449	1	1	2
Legiunea Covurlui	5	20	44	69	24	24	21	69	5	1	4	11	26	-	-	1
Legiunea Putna	27	31	61	119	50	45	24	119	7	-	12	34	20	2	-	1
Legiunea R.Sărat	8	18	38	64	24	32	8	64	8	-	-	15	41	-	-	1
LegiuTecuci	7	14	45	66	30	17	19	66	5	-	2	10	38	-	-	1
Legiunea Tutova	7	10	42	59	32	9	18	59	7	-	-	20	27	-	-	1
Total	63	106	308	477	203	160	114	477	40	5	23	104	601	3	1	7

Tabel 2 – Situație cu efectivul Inspectoratul Jandarmi Galați la 1 Aprilie 1941- trupă și formațiuni¹⁷

¹⁶ Arhivele Naționale Istorice Centrale, fond *Inspectoratele General al Jandarmeriei*, dos. 10/1931, f.61

¹⁷ Arhivele Naționale Istorice Centrale, fond *Inspectoratele General al Jandarmeriei*, dos. 10/1931, f.61

Detalii	Ofițeri							Subofițeri				Trupă			Vehicule			
	Colonel	Lt. colonel	Maior	Căpitan	Locotenent	Sublocotenent	Total	Plt. majori	Plutonieri	Sg. majori	Total	Activi	Rezervă	Total	Cai	Căruțe	Autovehicul	Moto
Legiunea Buzău	-	1	-	1	1	-	3	-	-	-	234	60	361	491	17	3	1	1
Legiunea Covurlui	-	1	-	2	1	-	4	-	-	-	142	41	286	327	18	5	1	2
Legiunea Putna	-	1	1		2	-	4	-	-	-	195	61	544	605	13	3	1	1
Legiunea R.Sărat	-	1	-	1	2	-	4	-	-	-	132	36	362	405	22	2	1	1
Legiunea Tecuci	-	-	1	3	1	-	5	-	-	-	105	42	285	327	30	5	1	1
Legiunea Tutova	-	1	-	1	2	-	4	-	-	-	110	26	274	300	17	3	1	1
Total teritoriu	-	5	2	8	9	-	24	-	-	-	909	266	2119	2385	117	21	6	7

Tabel 3 - Efectivul ce încazarmează fiecare formațiune de Jandarmi la mobilizare¹⁸

BIBLIOGRAFIE

- Arhivele Naționale Istorice Centrale, fond *Inspectoratele Regionale de Jandarmi*.
 Arhivele Naționale Istorice Centrale, fond *Inspectoratul General al Jandarmeriei*.
 Andreescu A., Munteanu N., Burcin O., Andronie V., *Istoria Jandarmeriei Române. Manual*, Editura Ministerului de Interne, București, 2000.
 Ilie Nuțu, *Jandarmeria 1918-1940*, Editura Cadrelor Didactice, Suceava, 2012.
 Kirițescu Constantin, *România în al Doilea Război Mondial vol I*, Univers Enciclopedic, 1998.
 Merlescu Emil, *Jandarmeria în războiul sfânt 1941-1942*, în „Revista Jandarmeriei” anul XX nr.6 iunie 1942, Tipografia Inspectoratului General al Jandarmeriei, 1942.
 Mihalache Vasile, Suciuc Ioan P., *Jandarmeria Română. Pagini dintr-o istorie nescrisă 1850-1949*, Editura Ministerului de Interne, București 1993.
 Moraru Pavel, *Participarea Jandarmeriei Române la campania de eliberare a Basarabiei și nordului Bucovinei (1941)*, în „Revista de Istorie a Moldovei”, Institutul de Istorie al Moldovei, nr. 3 (103), iulie-septembrie 2011.

¹⁸ *Ibidem* f. 63